

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV010-20

Banja Luka, 02.07.2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	7
	4. Nabavke	9
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	10
	6. Finansijski izvještaji.....	10
	6.1. Bilans uspjeha	11
	6.1.1. Prihodi.....	11
	6.1.2. Rashodi	12
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	14
	6.2. Bilans stanja	14
	6.2.1. Aktiva.....	14
	6.2.2. Pasiva.....	16
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	19
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	19
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	19
	6.5. Događaji nakon datuma izvještavanja.....	20
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	20
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Vremenska neograničenost poslovanja

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Gradiška nije u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanila informacije vezane za stalnost poslovanja prema zahtjevima MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 02.07.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška za 2019. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Oslobađanje od plaćanja participacije vršeno je za zaposlene u Javnoj zdravstvenoj ustanovi „Dom zdravlja“ Gradiška, kao i za zaposlene u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Bolnica Gradiška, koji ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Obračun uvećanja plate zaposlenim po osnovu staža osiguranja vršen je na osnovicu koja pored osnovne plate sadrži uvećanje po osnovu uslova rada (posebni i otežani uslovi rada) i rada noću, što nije u skladu sa članom 6. stav 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovorna da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih

neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška.

Banja Luka, 02.07.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 17. stav (5), 18. stav (1) tačka 5) i 7) i članom 20. stav (1) tačka 3) i 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 2) evidentiranje jubilarnih nagrada u bruto iznosu vrši u skladu sa članom 40. stav 6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontom okviru za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike i u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja,
- 3) procjena fer vrijednost osnovnih sredstava vrši u skladu sa paragrafom 36 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema odnosno ako se vrši revalorizacija određene opreme revalorizuje se cjelokupna grupa opreme kojoj sredstvo pripada,
- 4) Bilans tokova gotovine sastavlja u skladu sa članom 8. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i
- 5) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane dodatne informacije za razumijevanje finansijskih izvještaja i informacije u vezi sa stalnošću poslovanja u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) dokumentacija za službena putovanja izdaje i popunjava u skladu sa članom 14. stav 2) i 16. stav 1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- 2) provođenje postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa članom 17. stav 2), 72. stav 5) i 75. stav 1) Zakona o javnim nabavkama, kao i da se poštuje član 4. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i
- 3) uvećanje plate zaposlenim za svaku navršenu godinu staža osiguranja obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 6. stav 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se oslobađanje od plaćanja participacije odobri samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite definisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o radu,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Upustvo o načinu i postupku uspostavljanja i provođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o doprinosima,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj,
- Kolektivni ugovor za zaposlene u JZU „Dom zdravlja“ Gradiška,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i plaćanju gotovim novcem,
- Statut Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Gradiška,
- Odluka o utvrđivanju cijene rada,
- Odluka o najnižoj plati i
- Odluka o participaciji

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Gradiška (u daljem tekstu: Dom zdravlja) je osnovana Odlukom Skupštine opštine Gradiška od 28.07.1994. godine.

Dom zdravlja je pravno lice sa statusom ustanove, upisano u sudski registar Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci, a djelatnost obavlja u skladu sa važećim propisima o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvenom osiguranju i drugim propisima iz ove oblasti, kao profesionalnu medicinsku djelatnost.

Statutom Doma zdravlja definisani su djelatnost, unutrašnja organizacija, nadležnost organa, upravljanje i poslovanje, uslovi za imenovanje organa upravljanja kao i druga pitanja značajna za rad doma zdravlja.

Osnovne djelatnosti Doma zdravlja su djelatnost opšte i specijalističke medicinske i stomatološke prakse, proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i pribora i ostale djelatnosti zdravstvene zaštite. Za vlastite potrebe vrši se drumski prevoz robe, snabdijevanje lijekovima i drugim neophodnim medicinskim materijalom, održavanje i opravka objekata i opreme, sanitetskih vozila i slično, pravni, računovodstveni i drugi administrativni poslovi.

Sredstva za finansiranje Doma zdravlja obezbjeđuju se putem: Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond), budžeta Opštine odnosno Grada i Republike, osiguravajućih organizacija, korisnika zdravstvene zaštite, obavljanja nastavne i naučno-istraživačke djelatnosti i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Organi rukovođenja i upravljanja su upravni odbor i direktor. Direktor rukovodi Domom zdravlja, predstavlja i zastupa ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada. Upravni odbor broji pet članova, koji nisu zaposleni u Domu zdravlja.

Saglasnost na godišnji program rada, finansijski plan, Statut Doma zdravlja i akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta daje Skupština opštine Gradiška (sada Grad), koja usvaja godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun, dok nadzor nad zakonitošću rada Doma zdravlja vrši Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je prvi put provela finansijsku reviziju Doma zdravlja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Unutrašnja organizacija Doma zdravlja je definisana Statutom. U skladu sa djelokrugom rada Dom zdravlja u svom sastavu kao organizacione cjeline ima medicinske službe i centre i nemedicinske službe. Služba porodične medicine broji 26 timova koji su organizovani u mjesnim ambulantomama.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Domu zdravlja iz 2012. godine sa izmjenama i dopunama iz 2014, 2015, 2016, 2017. i 2019. godine sistematizovano je 69 radnih mjesta za 221 izvršioca.

Na dan 31.12.2019. godine u Domu zdravlja je bilo 234 zaposlenih (170 medicinskih i 64 nemedicinska radnika), od kojih su 203 zaposlena na neodređeno i 31 radnik na određeno vrijeme. U toku 2019. godine zaposleni su jedan radnik na neodređeno i 14 radnika na određeno radno vrijeme (uključujući i tri pripravnika po Programu Vlade Republike Srpske).

Dom zdravlja nije uredio sistem internih kontrola prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) jer nije donio akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima (član 8. stav 2 navedenog zakona).

Direktor Doma zdravlja nije odredio odgovorno lice zaduženo za uspostavljanje, provođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i nije donesen plan uspostavljanja finansijskog upravljanja i kontrole i metodologija za provođenje plana prema članu 14. stav (1), (2) i (3) navedenog Zakona.

U Domu zdravlja nije donesena Strategija upravljanja rizicima definisana članom 9. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), nisu definisani ključni poslovni procesi i uspostavljena knjiga poslovnih procesa koji se provode u Domu zdravlja prema članu 22. tačke 3), 4) i 5) i članu 30. navedenog Uputstva, a takođe nije utvrđena procjena rizika kao osnov za registar rizika (član 32. i 33 Uputstva). U Domu zdravlja nije predviđena funkcija interne revizije.

Pored Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Domu zdravlja su na snazi i Pravilnik o računovodstvu i Pravilnik računovodstvenim politikama (iz 2010. godine), Kolektivni ugovor za zaposlene u JZU „Dom zdravlja“ Gradiška, Pravilnik o popisu, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma i Odluka o platama i drugim ličnim primanjima zaposlenih u JZU „Dom zdravlja“ Gradiška. S obzirom da je u proteklom periodu, došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti (računovodstveni propisi, finansijsko izvještavanje, finansijsko upravljanje i kontrole) postoji potreba da se izvrši analiza postojećih i na osnovu toga donesu nova pravila i procedure.

Postupci nadgledanja nisu definisani kroz konkretan interni akt, već kroz određene dokumente usvojene sertifikacijom, jer je Dom zdravlja od 2014. godine sertifikovana zdravstvena ustanova.

Popis nije obavljen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 45/16), jer:

- Komisije za popis nisu sačinile popisne liste svih vrsta imovine i obaveza u skladu sa članom 17. stav (5) Pravilnika i nije izvršen prenos podataka o stanjima imovine i obaveza sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja kod popisa imovine i obaveza u skladu sa članom 18. stav (1) tačke 5) i 7) Pravilnika i
- Izvještaj o popisu ne sadrži uporedne preglede stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza u skladu sa članom 20. stav (1) tačka 3) Pravilnika i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja prema članu 20. stav (1) tačka 4) Pravilnika.

U Napomenama uz finansijske izvještaje su prezentovana neusaglašena salda imovine, odnosno potraživanja i obaveza u procentualnom iznosu (bez finansijskih pokazatelja), što nije u potpunosti u skladu sa članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza u članom

18. stavovi (1) i (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15).

Izmjene i dopune plana nabavki za 2019. godinu vršene su po isteku poslovne godine što ukazuje na slabosti sistema internih kontrola u procesu planiranja i praćenja realizacije nabavki.

Dom zdravlja nije u skladu sa članom 14. stav 2) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 73/10) donio odluke o upućivanju zaposlenih na službeno putovanje u inostranstvo. Obračun putnih troškova ne sadrži datum podnošenja naloga na obradu, kao ni vrijeme provedeno na službenom putu što nije u skladu sa 16. stav 1) navedene uredbe.

Prema prethodno navedenom i u tačkama 4, 6.1.1, 6.1.2, 6.2.1, 6.3. i 6.7 sistem internih kontrola nije u potpunosti obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa zakonskim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa članom 17. stav (5), 18. stav (1) tačke 5) i 7) i članom 20. stav (1) tačka 3) i 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i**
- **dokumentacija za službena putovanja izdaje i popunjava u skladu sa članom 14. stav 2) i članom 16. stav 1) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki za 2019. godinu (uključujući dvije izmjene i dopune) iznosi 1.163.273 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), od čega su nabavke roba 931.373 KM, usluga 205.900 KM i radova 26.000 KM.

Plan nabavki čija je vrijednost veća od 50.000 KM nije objavljen na internet stranici Doma zdravlja, kako je definisano članom 17. stav 2) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14).

U toku 2019. godine provedene su nabavke ukupno ugovorene vrijednosti 642.306 KM (bez PDV-a), odnosno 55% od vrijednosti planiranih nabavki (najznačajnije nerealizovane su nabavke reagenasa za biohemijsku pretragu kompatibilnih za određene vrste aparata, stomatološkog materijala i medicinske i stomatološke opreme). Najznačajnije realizovane nabavke se odnose na nabavke reagenasa i potrošnog materijala kompatibilnih za određene vrste aparata, goriva i zbrinjavanje infektivnog i hemijskog farmaceutskog otpada. Postupci su provedeni putem otvorenog postupka - tri postupka (193.349 KM), konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda - osam postupaka (158.368 KM), pregovaračkog postupka bez objave obavještenja - jedan postupak (9.804 KM) i direktnog sporazuma - 72 postupka (280.785 KM).

Zbog diskontinuiteta u snabdijevanju lijekovima i sanitetskim materijalom putem centralizovanih nabavki koje provodi Fond, Dom zdravlja je u 2019. godini direktnim sporazumima izvršio nabavku istih u vrijednosti od 21.500 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 13 postupaka nabavki vrijednosti 246.847 KM (bez PDV-a), odnosno 38% vrijednosti provedenih postupaka. Ispitivanjem je obuhvaćen i dodatni otvoreni postupak nabavke sanitetskog vozila putem finansijskog lizinga

vrijednosti 85.561 KM za koji je procedura provedena u toku 2019. godine, a ugovori potpisani u 2020. godini.

Utvrđena odstupanja u primjeni Zakona o javnim nabavkama se odnose na sljedeće:

- na internet stranici Doma zdravlja nije objavljen Plan nabavki za robe i usluge čija je vrijednost veća od 50.000 KM, kako je definisano članom 17. stav 2) navedenog zakona;
- Ugovor o održavanju aplikativnog softvera za timove porodične medicine „Web medic“ (ugovorene vrijednosti od 9.804 KM) nije dodijeljen uz potpunu primjenu zakonskih odredbi jer je zaključen na osnovu ponude iz 2015. godine, nije imenovana komisija za provođenje postupka, zapisnik o izboru ponuđača nije sačinjen, nije izvršeno dostavljanje Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača izabranom ponuđaču i objava iste na internet stranici Doma zdravlja, kao ni obavještenje o dodjeli ugovora na portalu javnih nabavki i
- ugovori za nabavke provedene putem direktnog sporazuma (trake za urinski analizator „Plus labu reder“, reagensi i potrošni materijal „PV/INR“ kompatibilni za aparat „Trombo Track“, „Vacumtube K3EDTA“ 3ml i „Vacumtube sa Na-citratom 3,2%“ 2ml, računari i računarska oprema, usluge dorade i održavanja finansijsko-računovodstvenog programa) su zaključeni na veći iznos u odnosu na dostavljene ponude, što nije u skladu sa članom 72. stav 5) navedenog zakona.

Takođe, na internet stranici Doma zdravlja nisu objavljeni osnovni elementi ugovora za postupke javnih nabavki (obrazac realizacije ugovora/okvirnog sporazuma), što nije u skladu sa članom 4. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora („Službeni glasnik BiH“, broj 56/15).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se provođenje postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa članom 17. stav 2), 72. stav 5) i 75. stav 1) Zakona o javnim nabavkama, kao i da se poštuje član 4. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Plan rada i Finansijski plan Doma zdravlja za 2019. godinu, na koji je Skupština Opštine Gradiška dala saglasnost u skladu sa članom 19. stav (1) tačka 1) Zakona o sistemu javnih službi i članom 25. Statuta, usvojio je Upravni odbor 12.11.2018. godine.

Finansijskim planom za 2019. godinu planirani su ukupni prihodi u iznosu od 6.430.000 KM i ukupni rashodi u iznosu od 6.420.000 KM. Planirani neto dobitak iznosi 10.000 KM, koji bi bez planiranih troškova amortizacije iznosio 200.000 KM. Finansijski plan po svom sadržaju ne predstavlja finansijski plan, jer su planirane obračunske kategorije rashoda koje ne podrazumijevaju odlive sredstava, a nisu planirana sredstava za nabavku stalnih sredstava.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Doma zdravlja prikazani su u formatu koji je propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16) pripremljenim i prezentovanim u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Izveštaj o poslovanju i godišnji obračun usvojila je Skupština grada Gradiška Odlukom od 01.06.2020. godine („Službeni glasnik grada Gradiška“, broj 12/20).

6.1. Bilans uspjeha

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 5.709.294 KM i niži su od planiranih (6.430.000 KM) za 11%. Ukupni rashodi (bez amortizacije) su iskazani u iznosu 6.807.141 KM su viši za 9% u odnosu na planirane (6.230.000 KM).

6.1.1. Prihodi

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 5.663.734 KM i odnose se na prihode od prodaje učinaka u iznosu od 5.492.348 KM i ostale poslovne prihode u iznosu od 171.386 KM, odnosno odnose se na prihode od prodaje učinaka u Republici Srpskoj (5.489.207 KM), Federaciji BiH (2.692 KM) i Brčko Distriktu (449 KM).

Prihodi od prodaje učinaka su iskazani po osnovu pružanja usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima koje finansira Fond po osnovu primarne zdravstvene zaštite (4.105.761 KM), prevoza osiguranih lica na dijalizu (59.907 KM), usluga iz oblasti ginekologije (115.150 KM) i oblasti pedijatrije (224.341 KM). Prihodi od izvršenih usluga koji nisu ugovoreni sa Fondom su prihodi participacije (učešća u cijeni) osiguranih lica (327.427 KM), pružanja zdravstvene zaštite neosiguranim licima (242.772 KM), različitih komercijalnih usluga (279.165 KM) i usluga koje finansira Grad Gradiška (134.683 KM).

Ugovorom između Fonda i Doma zdravlja regulisana su međusobna prava i obaveze u pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite po osnovu obima i kvaliteta zdravstvenih usluga, ukupnog iznosa nadoknade za izvršene usluge zdravstvene zaštite, načina obračunavanja i plaćanja troškova ovih usluga, kontrole izvršenja obaveza iz ugovora i načina rješavanja spornih pitanja. Pored ovih usluga, ugovoreno je pružanje i finansiranje primarnog nivoa zdravstvene zaštite iz oblasti biohemijsko-laboratorijske dijagnostike. Za iznos negativnih efekata prekoračenja po svim osnovama utvrđenih obračunom, za koje prethodno Dom zdravlja ispostavlja fakture, Fond prema ugovoru umanjuje sredstva Domu zdravlja.

Za 2019. godinu ugovorene su usluge zdravstvene zaštite po osnovu kojih su ostvareni sljedeći prihodi:

- za primarni nivo (4.272.124 KM), nivo ginekologije (115.150 KM) i pedijatrije (224.341 KM) za koje Dom zdravlja mjesečno ispostavlja Fondu fakturu u visini 1/12 ugovorenih sredstava odvojeno po oblastima finansiranja. U okviru ugovora za primarni nivo zdravstvene zaštite sadržani su i prihodi za izvršene usluge prevoza osiguranih lica na dijalizu u visini stvarno priznatih troškova i
- za usluge za koje nije ugovoren iznos sredstava, već Dom zdravlja u skladu sa uslovima iz ugovora, ispostavlja jedinične fakture (za isporučena medicinska sredstva osiguranim licima) Fond finansira iznos fakture umanjene za iznos naplaćene participacije.

Nakon godišnjih usaglašavanja fakturisani prihod od Fonda u ukupnom iznosu od 4.975.752 KM je korigovan za iznos od 470.593 KM po osnovu prekoračenih limita izdavanja lijekova na recept (391.359 KM), izvršenih usluga od drugih zdravstvenih ustanova i ostalo (35.548 KM), za usluge pružene inosiguranicima (25.515 KM) i ostalih korekcija (18.171 KM).

Odlukom Upravnog odbora Doma zdravlja od 12.08.2016. godine, zaposleni Doma zdravlja, kao i zaposleni JZU Bolnica Gradiška po principu reciprociteta, oslobođeni su od plaćanja participacije, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19 i 98/19).

Ostali poslovni prihodi se odnose na prihode od premija, subvencija, dotacija, regresa i podsticaja (7.687 KM), od zakupnina (10.406 KM), od donacija (60.445 KM), iz namjenskih izvora finansiranja (91.848 KM) i ostale prihode po drugim osnovama (1.000 KM).

Prihodi od donacija odnose se na prihode po osnovu ukidanja odloženih prihoda u visini godišnje amortizacije doniranih stalnih sredstva (54.264 KM) i doniranih lijekova i materijala (6.181 KM).

Ostali poslovni prihodi se odnose na prihode po osnovu refundacije plata i naknada plata za vrijeme porodiljskog odsustva (55.336 KM), refundacije neto plata za pripravnike (20.816 KM) i finansiranje kliničke studije o zamjenljivosti lijekova (15.696 KM).

Finansijski prihodi su iskazani u iznosu od 750 KM, a čine ih prihodi od kamata po stambenim kreditima datim radnicima u ranijem periodu.

Ostali prihodi su iskazani u iznosu od 44.810 KM po osnovu naplate troškova za korišćenje mobilnih telefona od zaposlenih (36.470 KM), otpisa obaveza i pretplata kupcima (2.646 KM) i ostalih obračunskog prihoda karaktera (5.694 KM).

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se oslobađanje od plaćanja participacije odobri samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite definisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 7.009.204 KM, a čine ih poslovni, finansijski i ostali rashodi.

Poslovni rashodi su iskazani u iznosu od 6.839.144 KM. Odnose se na troškove materijala, zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalnih troškova i troškova poreza i doprinosa.

Troškovi materijala su iskazani u iznosu od 777.131 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka (600.710 KM), ostalog materijala – zaštite na radu (8.830 KM) i goriva i energije (167.592 KM).

Troškovi materijala za izradu učinaka odnose na troškove lijekova (157.628 KM), reagenasa i laboratorijskog materijala (319.747 KM), stomatološkog materijala (30.229 KM), materijala za higijenu, elektro i ostalog materijala (38.991 KM), kancelarijskog materijala (44.623 KM) i sitnog inventara i augo guma (9.492 KM).

Troškovi goriva i energije se odnose na troškove nafte i benzina (63.151 KM), drva i uglja (16.957 KM), peleta (13.602 KM), električne energije (51.599 KM) i toplotne energije (22.283 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 5.305.325 KM i odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (5.115.312 KM) i ostalih ličnih rashoda (190.013 KM).

U okviru troškova bruto zarada i bruto naknada zarada iskazane su bruto zarade zaposlenih (5.035.789 KM), jubilarne nagrade-neto (38.561 KM), bruto naknade članovima upravnog odbora (39.801 KM) i bruto naknade članovima etičkog odbora (1.161 KM).

Obračun uvećanja plate zaposlenim po osnovu staža osiguranja vrši na osnovicu koja pored osnovne plate sadrži uvećanje po osnovu uslova rada (posebni i otežani uslovi rada) i rada noću, što nije u skladu sa članom 6. stav 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Jubilarne nagrade (neto) su iskazane u okviru troškova bruto naknada zarada a obračunati porezi i doprinosi u okviru nematerijalnih troškova (ostali porezi i doprinosi koji terete troškove perioda u iznosu od 25.387 KM), što nije u skladu sa članom 40. stav 6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga i druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 106/15). U okviru rashoda perioda iskazane su jubilarne nagrade za četiri radnika koji su ovo pravo stekli u 2018. godini (dva radnika za 20 godina i dva radnika za 30 godina radnog staža) što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja. Troškovi jubilarnih nagrada u 2019. godini su više iskazani za bruto iznos od 10.662 KM, a manje je iskazan finansijski rezultat ranijih godina.

Troškovi bruto naknada članovima upravnog odbora se obračunavaju u visini od po 400 KM mjesečno po Odluci od 30.12.2016. godine za pet članova upravnog odbora, imenovanih 28.07.2017. godine. Bruto naknade za sedam članova etičkog odbora se obračunavaju u visini od 100 KM pojedinačno, po održanoj sjednici u skladu sa Odlukom od 26.02.2015. Članovi su imenovani Rješenjem od 01.09.2017, ali je u toku 2018. godine, zbog smrti jednog člana, imenovan novi, do isteka mandata odbora, odnosno do 2021. godine.

Ostale lične rashode čine troškovi otpremnine za odlazak u penziju (12.883 KM), pomoć zaposlenim u skladu sa propisima o radu (75.654 KM), troškovi zaposlenih na službenom putu (12.488 KM) i naknade troškova prevoza na rad i sa radnog mjesta (88.988 KM).

Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći se odnose na otpremnine za četiri radnika obračunate u visini tri prosječne plate zaposlenih u oblasti zdravstva i socijalne zaštite isplaćene u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa. Pomoć zaposlenim u skladu sa propisima o radu se odnose na naknade za rođenje djeteta, smrti člana porodice i slično, Sindikalnoj organizaciji Doma zdravlja i ostale pomoći udruženjima građana ili fizičkim licima, na osnovu odluka Upravnog odbora, odnosno direktora.

Troškovi zaposlenih na službenom putu se odnose na dnevnice, smještaj i ishranu na službenom putu (4.797 KM), trošak putarine (3.321 KM) i naknade za korišćenje sopstvenog vozila u poslovne svrhe (4.370 KM) u okviru kojih se najveći iznos odnosi se na refundaciju troškova zaposlenom (primarijus – glavni istraživač) radi posjete ispitanika u kliničkom ispitivanju.

Troškovi proizvodnih usluga su iskazni u iznosu od 181.704 KM, a odnose se na troškove transportnih usluga (54.553 KM), usluga održavanja (66.730 KM), zakupnine (2.554 KM), reklame i propagande (4.322 KM) i ostalih usluga (53.545 KM).

Troškovi transportnih usluga se u najvećim iznosima odnose na troškove fiksnih (21.020 KM) i mobilnih telefona (29.785 KM), a troškovi održavanja na održavanje medicinske i laboratorijske opreme (23.890 KM) i motornih vozila (25.786 KM). Najznačajniji troškovi ostalih usluga se odnose na troškove komunalnih usluga (13.713 KM), zbrinjavanja medicinskog otpada (15.465 KM) i potrošnje vode (13.445 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 202.063 KM, obračunati prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i primijenjenih stopa za obračun amortizacije.

Nematerijalni troškovi su iskazani u iznosu od 314.002 KM. Odnose se na troškove neproizvodnih usluga (220.046 KM), reprezentacije (17.877 KM), premija osiguranja (8.028 KM), platnog prometa (15.375 KM) i ostale nematerijalne troškove (52.676 KM).

Značajniji troškovi neproizvodnih usluga se odnose na troškove zdravstvenih usluga (118.408 KM) koje pružaju JZU Institut za javno zdravstvo Republike Srpske, JZU Bolnica Gradiška i druge zdravstvene ustanove (obrada laboratorijskih nalaza, oftalmološki i

sistematski pregledi), ugovore o djelu (48.047 KM) za pružanja specijalističkih usluga angažovanim ljekarima specijalistima i troškove održavanja programa i aplikativnih softvera (35.697 KM). U strukturi ostalih nematerijalnih troškova najveći iznos se odnosi na administrativne takse (45.146 KM) po osnovu troškova prinudne naplate poreza po rješenjima Poreske uprave Republike Srpske.

Troškovi poreza i doprinosa (58.919 KM) su po nalazu revizije precijenjeni za poreze i doprinose za jubilarne nagrade u iznosu od 25.387 KM.

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 137.532 KM, a odnose se na rashode kamata po kreditima kod poslovnih banaka (37.224 KM), zajmova od Fonda (27.182 KM), reprogramiranih poreskih obaveza prema Ministarstvu finansija Republike Srpske (53.748 KM), te zatezne kamate (17.976 KM) i kamate po revolving kreditu (1.396 KM).

Ostali rashodi su iskazani u iznosu od 32.528 KM, a odnose se na gubitke po osnovu rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme (6.160 KM) po izvještaju o popisu, rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja (16.358 KM) i gubitke po osnovu rashodovanja zaliha materijala (10.010 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **evidentiranje jubilarnih nagrada u bruto iznosu vrši u skladu sa članom 40. stav 6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike i načelom nastanka poslovnog događaja i**
- **uvećanje plate zaposlenim za svaku navršenu godinu staža osiguranja obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 6. stav 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike.**

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 5.709.294 KM, ukupni rashodi u iznosu od 7.009.204 KM i neto gubitak perioda u iznosu od 1.299.910 KM.

6.2. Bilans stanja

U obrascu Bilans stanja (Izvještaj o finansijskom položaju) Doma zdravlja na dan 31.12.2019. godine iskazani su ukupna aktiva i ukupna pasiva u iznosu od 7.568.905 KM.

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je u bruto iznosu od 8.968.997 KM, ispravci vrijednosti od 1.400.092 KM i neto iznosu od 7.568.905 KM i odnosi se na poslovnu aktivu.

Poslovnu aktivu čine stalna sredstva neto vrijednosti u iznosu od 6.489.789 KM, tekuća sredstva u neto iznosu od 433.287 KM i gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 645.829 KM.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u bruto iznosu od 7.863.620 KM bruto vrijednosti, 1.373.831 KM ispravke vrijednosti i 6.489.789 KM neto vrijednosti, a čine ih nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine i dugoročni finansijski plasmani.

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su bruto vrijednosti 7.862.922 KM bruto vrijednosti, 1.373.831 KM ispravke vrijednosti i 6.489.091 KM neto vrijednosti.

Zemljište je iskazano u iznosu od 1.832.354 KM, a građevinski objekti su iskazani u iznosu od 4.455.979 KM bruto, 408.662 KM ispravke vrijednosti i 4.047.317 KM neto vrijednosti. Odnose se na građevinske objekte u vlasništvu Doma zdravlja, građevinske objekte stečene donacijom i prilaze i staze.

U toku 2013. godine izvršena je procjena vrijednosti objekata i građevinskog zemljišta sa infrastrukturom vlasništvo Doma zdravlja po osnovu imovine stečene Ugovorom o diobi od 30.08.2010. godine između JZU „Apotekarske ustanove“ Gradiška, ZU „Dom zdravlja“ Gradiška i ZU „Opšta bolnica“. Procjenom fer vrijednosti povećana je vrijednost objekata i građevinskog zemljišta na dan 30.11.2013. godine za 2.931.240 KM, od čega se na zemljište odnosi iznos od 1.555.877 KM, a na građevinske objekte iznosu od 1.375.363 KM. Povećanja vrijednosti su evidentirana na revalorizacionim rezervama (622.605 KM) za dio vlastitih objekata i odloženim prihodima (752.758 KM) za objekte koji su stečeni diobnim bilansom.

U toku 2019. godine vrijednost građevinskih objekata je povećana donacijom Ambasade Švajcarske u BiH u ime Švajcarske Agencije za razvoj i saradnju (SDC) u iznosu od 31.081 KM za izvedene građevinsko-zanatske i instalaterske radove na zgradi Centra za mentalno zdravlje (CMZ), a na osnovu Odluke o primopredaji obnovljenih prostorija od 25.02.2019. godine u trajni posjed.

Postrojenja i oprema bruto vrijednosti 1.547.589 KM, ispravke 965.169 KM i neto vrijednosti 609.420 KM su u toku godine povećani ukupno u iznosu od 112.555 KM, a povećanje se odnosi na nabavke elektronskih medicinskih uređaja (100.855 KM) od kojih je najznačajnija donacija biohemijskog analizatora i nabavke kancelarijske, kompjuterske i druge opreme (7.944 KM) i termoakumulacionih uređaja (3.756 KM).

U toku 2018. godine izvršena je procjena vrijednosti dijela grupe sredstava – oprema i internim Izvještajem o procjeni osnovnih sredstava u 2018. godini utvrđena je fer vrijednost opreme sa stanjem na dan 31.12.2018. godine i djelimična procjena korisnog vijeka trajanja osnovnih sredstava, za potpuno amortizovanu opremu koja se nalazi u upotrebi čija je vrijednost procijenjena na 60.923 KM. Navedno nije u skladu sa paragrafom 36 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema prema kojem ako se vrši revalorizacija određene opreme revalorizuje se cjelokupna grupa opreme kojoj sredstvo pripada.

Fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata procijenjenih u toku 2013. godine od strane stručno osposobljenog procjenjivača, kao i opreme procijenjene u toku 2018. godine su iskazani u skladu sa paragrafima 31 i 32 koji se odnose na Odmjeravanje nakon priznavanja MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, a povećanje vrijednosti je evidentirano u okviru pozicije revalorizacione rezerve u skladu sa paragrafom 39 navedenog standarda.

Stalna sredstva su u toku 2019. godine smanjena ukupno u iznosu od 64.586 KM što je rezultat ukupnog povećanja u iznosu od 143.636 KM po osnovu povećanja vrijednosti građevinskih objekata (31.081 KM), nabavke i povećanja vrijednosti opreme (112.555 KM) i smanjenja po osnovu godišnje amortizacije građevinskih objekata i opreme u iznosu od 202.063 KM i po osnovu rashodovanja opreme po popisu u neto iznosu od 6.160 KM.

U Napomenama uz finansijske izvještaje u vezi nekretnina, postrojenja i opreme nisu objelodanjene dodatne informacije zahtijevane prema:

- MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno prema paragrafu 73 (c) za svaku stavku nekretnina, postrojenja i opreme korisni vijek upotrebe ili korišćene stope amortizacije i prema paragrafu 77 tačke (a) do (e) koje se odnose na iskazivanje nekretnina, postrojenja i opreme u revalorizovanim iznosima i

- MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške za promjenu procijenjenog vijeka trajanja sredstava koja se amortizuju, priroda i iznos promjene računovodstvene procjene u skladu sa paragrafom 39.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se procjena fer vrijednost osnovnih sredstava vrši u skladu sa paragrafom 36 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema odnosno ako se vrši revalorizacija određene opreme revalorizuje se cjelokupna grupa opreme kojoj sredstvo pripada.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su bruto vrijednosti 459.548 KM, ispravke vrijednosti 26.261 KM i neto vrijednosti 433.287 KM. Čine ih zalihe materijala, kratkoročna potraživanja i gotovina.

Zalihe materijala iskazane su bruto i neto vrijednosti 72.023 KM, a odnose se na zalihe ampuliranih lijekova, zubarskog i ostalog materijala i RTG filmova i reagenasa (34.984 KM), kancelarijskog, higijenskog i HTZ materijala (18.564 KM), sitnog inventara u upotrebi (3.917 KM), ogrevnog drveta, lož ulja i peleta (14.558 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 350.047 KM, ispravke vrijednosti od 26.261 KM i neto vrijednosti od 323.786. Čine ih potraživanja:

- od Fonda po osnovu pružanja zdravstvenih usluga osiguranim licima u iznosu od 122.264 KM,
- po osnovu pružanja usluga iz oblasti osnovne zdravstvene zaštite koju finansira Grad Gradiška (114.063 KM, od JZU „Bolnica“ Gradiška (35.441 KM), Predškolske ustanove „Lepa Radić“ Gradiška (19.905 KM) i od ostalih pravnih lica (21.878 KM), od čega se 14.746 KM odnosi na potraživanja koja nisu naplaćena u roku od godinu dana i za koje je u navedenom iznosu izvršena ispravka vrijednosti,
- od kupaca iz Federacije BiH i Brčko Distrikta u iznosu od 1.535 KM,
- od kupaca iz inostranstva u iznosu od 6.846 KM po Ugovoru o finansiranju kliničkog ispitivanja zamjenjivosti određenih lijekova sa Paraexel International Dublin, Irska i
- druga potraživanja po osnovu refundacije naknada plata od fondova socijalnog osiguranja u iznosu od 1.353 KM i blagajnički maksimum (500 KM).

Dom zdravlja potraživanja po osnovu refundacija naknada plata od fondova socijalnog osiguranja evidentira nakon izmirenja obaveza za poreze i doprinose.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 37.478 KM, a odnose na sredstva na žiro računima kod poslovnih banaka u KM (13.420 KM) i sredstva na deviznom računu (24.058 KM).

6.2.1.3. Gubitak iznad visine kapitala

Gubitak iznad visine kapitala iskazan je u iznosu od 645.829 KM.

6.2.2. Pasiva

Ukupna pasiva iskazana je u iznosu od 7.568.905 KM, a odnosi se na poslovnu pasivu koju čine osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak, gubitak do visine kapitala, rezervisanja i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Strukturu kapitala na dan 31.12.2019. godine čini osnovni kapital (1.723.833 KM), zakonske rezerve (37.697 KM), revalorizacione rezerve (2.161.613 KM), neraspoređeni dobitak (35.018 KM) i gubitak do visine kapitala u iznosu od 3.958.161 KM.

Osnovni kapital Doma zdravlja upisan je u sudski registar i usaglašen sa iskazanim kapitalom u poslovnim knjigama.

Zakonske rezerve su formirane izdvajanjem 5% iznosa od dobiti ostvarene u ranijim godinama u skladu sa članom 231. stav (2) Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09; 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19).

Revalorizacione rezerve se sastoje od revalorizacionih rezervi zemljišta (1.552.867 KM), objekata (549.601 KM) i opreme (59.145 KM) a iskazane su evidentiranjem efekata izvršenih procjena fer vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata u toku 2013. godine i opreme u 2018. godini.

Neraspoređeni dobitak ranijih godina je iskazan po osnovu amortizacije revalorizacionih rezervi.

Gubitak do visine kapitala čini gubitak ranijih godina u iznosu od 3.304.080 KM i gubitak tekuće godine u iznosu od 654.018 KM.

6.2.2.2. Obaveze

Obaveze na dan 31.12.2019. godine iskazane su u iznosu od 7.568.790 KM, a odnose se na dugoročne i kratkoročne obaveze.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 2.125.904 KM, a odnose se na dugoročne kredite u zemlji (555.022 KM) i ostale dugoročne obaveze (1.570.882 KM).

Dugoročni krediti se odnose na obaveze po osnovu glavnice duga po ugovoru o kreditu sa NLB bankom a.d. Banja Luka (57.610 KM) i Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka (497.412 KM).

Ugovori o dugoročnom kreditu su zaključeni sa NLB bankom a.d. Banja Luka dana 22.07.2016. godine u vrijednosti od 450.000 KM po kamatnoj stopi od 4,3% godišnje na period od pet godina i sa Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka dana 10.01.2019. godine, iz sredstava Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske po kreditnoj liniji za preduzetnike i preduzeća, u vrijednosti od 700.000 KM po kamatnoj stopi od 5,16% godišnje na period od šest godina. Sa Sberbank a.d. Banja Luka zaključen je Ugovor o dugoročnom kreditu od 23.08.2017. godine u iznosu od 20.000 KM sa kamatnom stopom od 4,3% godišnje u periodu 31.08.2017 – 31.07.2019. godine. Obaveze po ovom kreditu su na dan 31.12.2019. godine iskazane u okviru dijela dugoročnog kredita koji dospijeva na plaćanje do godinu dana.

Ostale dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 1.570.882 KM i odnose se na dugoročne obaveze prema Fondu (873.529 KM), Ministarstvu finansija Republike Srpske (652.859 KM) i ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka (44.494 KM).

Dugoročne obaveze prema Fondu se odnose na Ugovor o zajmu koji su Fond i Dom zdravlja potpisali 27.02.2009. godine u iznosu od 1.539.305 KM za preneseni dio obaveze po zajmu koji je Vlada Republike Srpske odobrila Fondu od 31.12.2008. godine. Dom zdravlja je imao obavezu povrata zajma do 31.12.2012. godine pod uslovima pod kojima Fond vrši otplatu zajma Vladi Republike Srpske.

Dana 26.03.2012. godine potpisan je Aneks I ugovora o kreditu na ukupan iznos od 1.260.306 KM koji uključuje dva dijela zajma. Prvi dio zajma u iznosu od 490.653 KM se odnosi na otplatu pod uslovima pod kojima se Fond indirektno zadužio kod Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka. Rok otplate je 10 godina sa uračunatim grejs periodom i promjenljivom kamatnom stopom koju čini šestomjesečni Euribor uvećan za maržu od 6,20%. Drugi dio zajma u iznosu od 769.652 KM se odnosi na otplatu indirektnog zaduženja Vlade Republike Srpske kod Unicredit bank a.d. Banja Luka pod uslovima pod

kojima se Fond zadužio, odnosno 12 godina sa uračunatim grejs periodom i promjenljivom kamatnom stopom koju čini šestomjesečni Euribor uvećan za maržu od 6,50%.

Za ostatak do iznosa glavnog duga od 278.999 KM Aneksom I Ugovora o zajmu nisu definisani uslovi otplate, već je predviđeno da se otplata vrši pod istim uslovima pod kojim Fond bude izmirivao ostatak zajma Vladi Republike Srpske.

Dom zdravlja je 31.05.2018. godine zaključio Aneks II Ugovora o zajmu u iznosu od 700.814 KM, kojeg čini zbirni iznos obaveza po Aneksu I Ugovora o zajmu, sa promjenljivom kamatnom stopom koju čine šestomjesečni Euribor uvećan za maržu od 6,20% godišnje i rokom otplate na 10 godina u koji je uključen grejs period od 12 mjeseci. I Aneksom II Ugovora o zajmu za ostatak duga prema Fondu je definisana ista klauzula o otplati pod uslovima koje Fond ugovori za ostatak duga.

Dom zdravlja u Napomenama uz finansijske izvještaje nije izvršio objelodanjivanje dodatnih informacija o dijelu dugoročnih obaveza prema Fondu u iznosu od 278.999 KM, za koje nisu utvrđeni uslovi izmirenja, što nije u skladu sa paragrafom 112 (c) MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja.

Pored ovog zajma, Fond i Dom zdravlja su zaključili Sporazum o izmirenju duga koji se odnosi na obavezu Doma zdravlja sa stanjem na dan 31.12.2009. godine (298.597 KM), po osnovu preplata iz poslovnih odnosa ranijih godina i kojim je ugovoreno reprogramiranje duga na period od 10 godina. Ostatak duga na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 9.954 KM je evidentiran u okviru dijela dugoročnih obaveza koje dospijevaju do godinu dana.

Ostale dugoročne obaveze su iskazane po osnovu:

- dva Rješenja o odgodi plaćanja poreskog duga izdata od Ministarstva finansija Republike Srpske na period od 60 mjeseci po osnovu obaveza za neplaćene poreze i doprinose. Prvo Rješenje od 21.02.2018. godine se odnosi na poreze i doprinose za neto plate u periodu septembar-decembar 2017. godine na ukupan iznos duga od 630.105 KM i obračunatim kamatama u iznosu od 148.830 KM. Drugo Rješenje o odgodi plaćanja poreskog duga od 22.02.2019. godine se odnosi na poreze i doprinose za neto plate u periodu oktobar-decembar 2018. godine na ime duga od 599.707 KM i obračunatih kamata u iznosu od 143.890 KM i
- Sporazuma o nagodbi sa ZP „Elektrokrajina“ Banja Luka od 15.10.2019. godine na ime obaveza za električnu energiju u ukupnom iznosu od 50.289 KM, sa rokom otplate u 120 mjesečnih rata.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije o zalogu pokretne imovine kao sredstva obezbjeđenja o odgodi plaćanja poreskog duga po Rješenjima Ministarstva finansija.

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 5.442.886 KM, a odnose se na dio dugoročnih finansijskih obaveza koji dospijeva na plaćanje do godinu dana (531.958 KM), obaveze iz poslovanja (654.618 KM), za zarade i naknade zarada (1.591.244 KM), druge obaveze (58.294 KM), za porez na dodatu vrijednost (3.860 KM), za ostale poreze i doprinose i druge dažbine (4.764 KM) i pasivna vremenska razgraničenja (2.598.148 KM).

Obaveze za zarade i naknade zarada čine obaveze za neto zarade i naknade zarada (276.684 KM), porez na zarade i naknade zarada (30.171 KM), doprinose (1.234.672 KM) i obaveze za ostala lična primanja - jubilarne nagrade (49.717 KM). Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada se odnose na obaveze na neto plate zaposlenih za period mart-decembar 2019. godine, koje je Dom zdravlja reprogramirao sa Ministarstvom finansija Republike Srpske u toku 2020. godine.

Dio dugoročnih obaveza koji dopijeva na plaćanje do godinu dana odnosi se na obaveze po dugoročnim kreditima od banaka (203.435 KM), prema Fondu (77.924 KM) i obaveze po reprogramima Ministarstva finansija (245.962 KM) i za električnu energiju (4.636 KM).

Dom zdravlja izmiruje obaveze po reprogramu u skladu sa rješenjima o odgođenom plaćanju poreskog duga.

Druge obaveze se odnose na obaveze za naknade troškova prevoza radnika na posao i povratka sa posla (7.823 KM), naknade članovima Upravnog odbora (2.000 KM), ugovore o privremenim i povremenim poslovima i o djelu (4.380 KM) i ostale rashode finansiranja (44.091 KM) koji se u najznačajnijem iznosu odnose na obaveze po osnovu troškova postupka po rješenjima Ministarstva finansija Republike Srpske.

Pasivna vremenska razgraničenja su iskazana u iznosu od 2.598.148 KM i odnose se na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine nisu iskazane vanbilansna aktiva i pasiva, jer u toku 2019. godine nije bilo poslovnih događaja koji su zahtijevali evidentiranje u skladu sa članom 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike

6.3. Bilans tokova gotovine

Ukupni prilivi gotovine iskazani su u iznosu od 6.273.847 KM, a odnose se na prilive gotovine iz poslovnih aktivnosti 5.573.847 KM i prilive gotovine iz aktivnosti finansiranja 700.000 KM. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja nisu iskazani.

Ukupni odlivi gotovine iznose 6.288.909 KM, od čega su odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 5.759.580 KM, odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja 41.900 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja 487.429 KM.

Neto odliv gotovine na dan 31.12.2019. godine iskazan je u iznosu od 15.062 KM, gotovina na početku obračunskog perioda u iznosu od 52.540 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 37.478 KM.

U Bilans tokova gotovine uključeni su prilivi i odlivi gotovine koji predstavljaju novčani tok, ali Dom zdravlja nije izvršio neophodne prethodne radnje u skladu sa članom 28. Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 52/12, 92/13 i 58/19 - obračunsko plaćanje međusobnih novčanih obaveza i potraživanja), kako bi bili ispunjeni uslovi propisani članom 8. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

U prilivima gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazana su naplaćena potraživanja od Fonda putem kompenzacija i cesija koje nisu provedene preko poslovnih računa u iznosu od 188.657 KM, a u odlivima gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazan je novčani tok za izmirenje obaveza dobavljačima i Fondu u iznosu od 123.162 KM i u odlivima iz aktivnosti finansiranja izmirenje obaveze prema Fondu po osnovu zajma u iznosu od 65.495 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans tokova gotovine sastavlja u skladu sa članom 8. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Gradiška nije u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanila informacije vezane za stalnost poslovanja prema zahtjevima MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja.

6.5. Događaji nakon datuma izvještavanja

Dom zdravlja je podnio Ministarstvu finansija Republike Srpske Zahtjev za odgođeno plaćanje poreskih obaveza iz 2019. godine u iznosu od 1.141.607 KM na period od 60 mjeseci, što je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje. Rješenje o odgodi plaćanja poreskog duga je doneseno 28.02.2020. godine od strane Ministarstva finansija Republike Srpske.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pismenoj informaciji dobijenoj od Doma zdravlja, na dan 31.12.2019. godine protiv Doma zdravlja se vodi jedan sudski postupak vrijednosti 100.000 KM (bez efekata obračunatih kamata) iz radnog odnosa. Dom zdravlja je istovremeno tužilac u četiri sudska postupka vrijednosti 8.941 KM (bez efekata zateznih kamata), koji su uglavnom procijenjeni kao nenaplativi.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte podatke o Domu zdravlja, propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama ali iste ne pružaju dodatne informacije zahtijevane paragrafom 112, kao ni informacije vezane za stalnost poslovanja u skladu sa paragrafima 25 i 26 MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevi drugih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane dodatne informacije za razumijevanje finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Ljiljana Topić, s.r.

Zorana Todorović, s.r.

mr Danijela Tepić, s.r.